

Kirvu – huopatehtaiden pitäjä

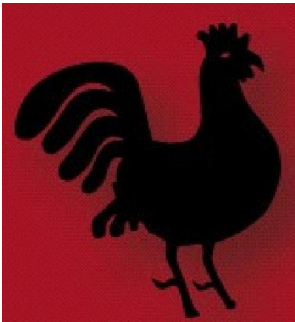
Kirvu Museo

1.9.2013

Mistä kaikki alkoi

Suomessa alkoi huopatuotteiden valmistus 1800-luvun lopulla, kun kylmät talvet ja pula huopikkaista vaivasi.

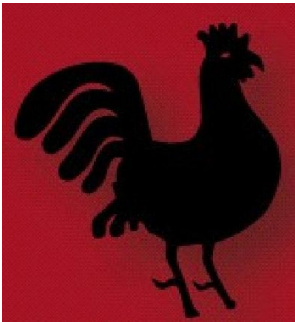
Huopatuotteiden valmistus nähtiin myös hyvänä tapana aloittaa kotiteollisuutta pienissäkin oloissa, erityisesti maaseudulla. Pula-aikana elinkeinoja oli tarpeen ideoida ja kotiteollisuustyönä huopatuotteiden teko oli helppoa ja edullista.

Oppia Venäjältä

Huopatuotteiden valmistusta opetti maaseudulla muutama kiertävä opettaja, etunenässä opettaja Lauri Pääkkönen. Hän ja monet muut kävivät hakemassa oppinsa Venäjältä.

Suomen ensimmäiset huopatehtaat perustettiin 1895 Parikkalaan ja Savonrantaan.

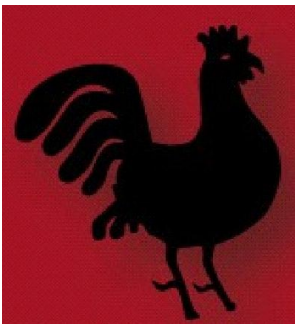

Kirvun ensimmäinen tehdas 1897

Kirvun ensimmäisen huopatehtaan perusti Max Alftan Kirvun kirkonkylään, Heliseväjoen partaalle Ovaskan myllyn tiloihin. Tehdas tarjosi työmahdollisuuden monelle ja töihin tultiin Kirvun eri kyliltä. Tehdas toimi alkuun nimellä Kirvus Filtfabriks Aktiebolag Max Alftan.

Tehdas siirtyi melko pian W. Dippelin omistukseen ja 1926 Artturi Heleniuksen omistukseen.

<http://www.kansallisbiografia.fi/talousvaikuttajat/?iid=417>

Kirvun huopatehtaan henkilökuntaa yhteiskuvassa v. 1924. Keskellä tehtaan teknillinen johtaja ins. Otto Uoma. Hänen vasemmalla puolellaan neiti Saimi Järvinen ja Anni Lehtola sekä oikealla työnjohtajat Mikko Verta, Abner Heiskanen ja Juho Räikkönen. Muut kuvassa mukana olevat; rouva Nokelainen, Katri Ovaska, Helena Heiskanen, Hilja Verta, Ida Heiskanen, Väinö Timonen, Lydia Varis, Toivo Ovaska, Tuomas Skyttä, Lempi Karjalainen, Kaisa Puha, Aino Ovaska, Ville Velling, nti Semelius, Eino Hämäläinen, Matti Illi, Jussi Veijalainen, Jussi Kymäläinen, Emil Ovaska, Katri Verta, Anna Kykkänen, Anna-Mari Hämäläinen, Helena Velling, Maria Ovaska, Hilja Jortikka, Helmi Kurppa, Jussi Partanen, Yrjö Ovaska, Tuomas Kykkänen, Aino Inkinen, Miina Hämäläinen, Maria Nokelainen, Tyyne Ovaska, Kaisa Hämäläinen, Maria Koski, Samuli Naakka, Emil Lehtinen, Aina Lankinen, Ilmari Rantalainen, Antti Koski, Antti Jaakonsaari, Maria Varis, Maria Illi.

Tuotanto Kirvun Huopatehtaalla

Jonkun tiedon mukaan Kirvu olisi ennen sotia vastannut jo 60 prosentista Suomen huopikasvalmistuksesta.

Kirvun Huopatehtaalla valmistettiin myös hattuja, lakkeja ja syylinkejä.

	työntekijöitä	huopikkaita
1901	50	5 000
1929	200	140 000

Kirvun Huopatehdas Oy:n
mainos almanakassa

*Itkekö aijot
vai hammasta
purra,
on eleesi
kummantaiset.*

*Jos sull'
on vilu,
niin älä
huoli surra,
vaan hanki sä
Kirvulaiset.*

Kirvun huopasaappaat ovat kautta maan parhaiksi tunnustetut.

Kirvun huopaset hiihtokengät ovat lämpimyytensä ja käytännöllisyytensä johdosta jokaiselle välttämättömät.

Kirvun huopaset anmutohvellit, huopasukat ja huopakäsineet ovat erikolmen kysytyjä.

Valmistetut palkittu m. m. v. 1930 Suomen Messujen laatukilpailuissa Kultamitalilla.

Tehtaanme on perustettu v. 1898, ja ovat sen tuotteet tänä 36-vuotiskautena saavuttaneet kuluttajien jakamattoman tunnustuksen ja luottamuksen.

Ostamme lampaan villaa suuremmissa ja pienemmissä erissä ajan korkeimmilla hinnoilla.

Kirvun Huopatehdas Oy.

Postilos. Viipuri.

Puh. Viipuri 36 40.

Tavara-os. Salrala.

www.luovutettukarjala.fi

Kirvu Museo 1.9.2013

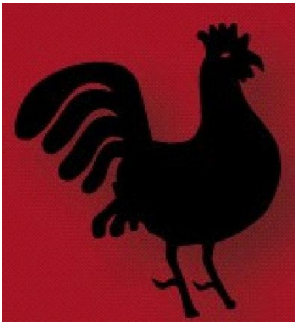
Näyttelyosasto messuilla

Kirvu Museo 1.9.2013

Konttori oli Viipurissa; kuva: www.virtuaaliviipuri.fi

Kirvu Museo 1.9.2013

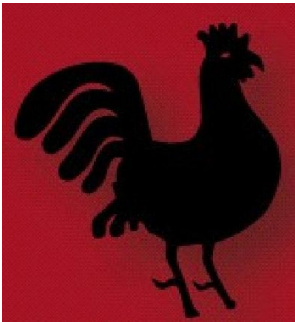
Tehdas tämän päivän asussa.

Kirvu Museo 1.9.2013

Muut huopatehtaat Kirvussa

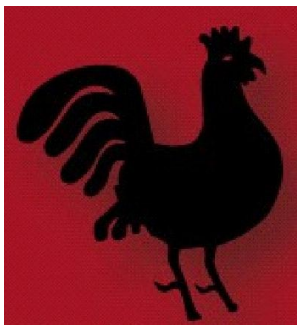
Kirvun Huopatehtaan hyvä menestys houkutteli sieltä oppinsa saaneita kirvulaisia perustamaan tehtaita myös muualle Kirvun kyliin:

- 1930 Mikko Verta perustaa tehtaan Tietävälään
- 1932 Jaakko Puumala perustaa tehtaan Inkilään
- Juho ja Toivo Virolaisen tehdas Virolaan
- Matti Hämäläisen tehdas Mertjärvelle

Jaakko Puumalan suunnittelema
ja rakentama Inkilän
huopatehdas. Perustettu 1933.

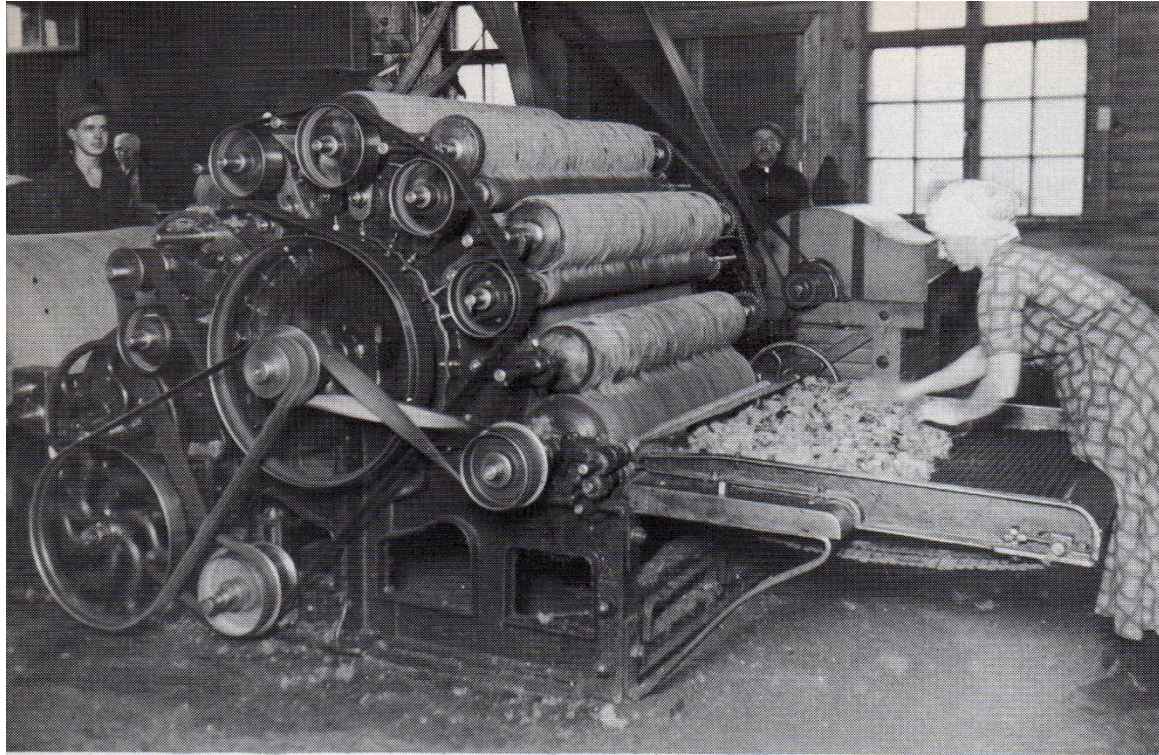
Kirvu Museo 1.9.2013

Tuollaisia, aina Austraaliasta asti tulleita villapaaleja, joista portailla näkyy yksi, säilytettiin kuurissa, niiden väleissä oli jännittävää leikkiä kuurupiiloa, varsinkin pimeällä tai laittaa valkoisesta, kiharaisesta villasta nukeille hiuksia.

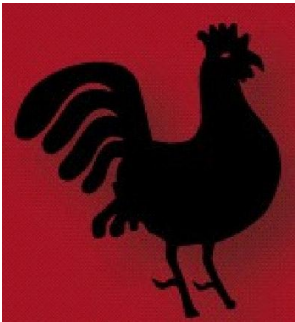

Kirvu Museo 1.9.2013

Huopatosun valmistus.

Karstaus, takana sekoituskone
remonttimies Arvi Taponen,
selin Elina Inkinen,
Jaakko Puumala, Helena Akkanen

Kirvu Museo 1.9.2013

Tossujen syntymän
alkuvaiheita.

Kokoajat Hilma Puumala,
Selma Akkanen, Elina Inkinen,
(Pakarinen), Lempi Qvick.

Kirvu Museo 1.9.2013

Vilttauskone (höyrypieno)
Aino Akkanen ja Jaakko Puumala.

Kirvu Museo 1.9.2013

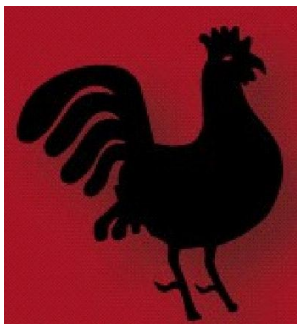
Virutus-, vanutus- rullauskoneet.
Vas. Jaakko Puumala.

Kirvu Museo 1.9.2013

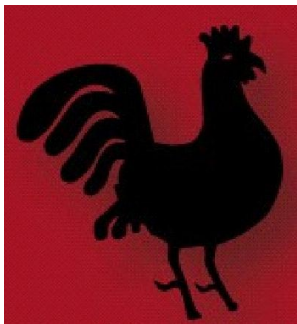
Lestaus Jussi Veijalainen.

Kirvu Museo 1.9.2013

Valmiita "Inkilän tossuja".

Kirvu Museo 1.9.2013

Puumalan huopatehtaan työntekijöitä.

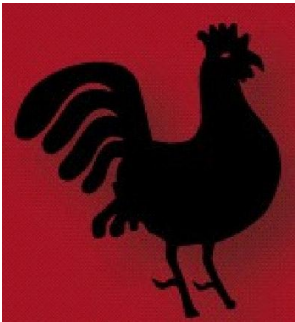

Puolivalmiita huopikkaita odottamassa jatkokäsittelyä.

Taito Kirvusta muualle Suomeen

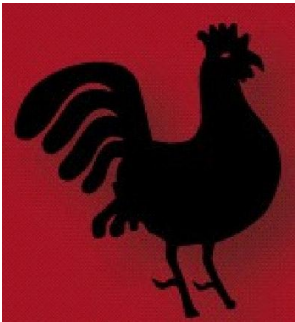
Koskenpään Huopatehdas Oy perustettiin vuonna 1922 ja tuotanto käynnistyi Koskenpäällä Rähän lahdessa olevassa puurakenteisessa vanhassa meijerissä v. 1923. Huopasten teosta ei yrittäjä eikä kukaan muukaan tiennyt Koskenpäällä riittävästi teollisen tuotannon käynnistämiseksi. Ainoa keino oli hankkia ammattitaitoisia työntekijöitä ja mestari **Hemmi Hiltunen** sieltä, missä asiat osattiin eli **Kirvusta**. Koneet hankittiin Saksasta. Yritys sai tuotannon vähitellen alkuun ja muutaman vuoden kuluttua työtä tehtiin kolmessa vuorossa; työntekijämäärä oli n. 100.

Päivätuotanto nousi 230 huopaspariin.
Koskenpää on n. 50 km:n päässä
Jyväskylästä lounaaseen.

Tehtaiden kohtalo sotien jälkeen

- Kirvun Huopatehdas Simpeleelle – lopetettu
- Mertjärven huopatehdas Kankaanpäähän – lopetettu
- Inkilän huopatehdas Kurikkaan ja Kärkölään – lopetettu
 - Mikko Verran tehdas Orimattilaan – jatkoi pisimpään ja muistoa vaalitaan Villa Roosin eli entisen huopatehtaan tiloissa

Kirvun huopajalkineteollisuus oli maan suurinta. Talvisodan edellä oli pitäjässä toiminnassa neljä huopatehdasta. Suurin niistä oli Kirvun Huopa Oy:n tehdas. Pienempiä olivat Mikko Verran huopatehdas Tietävälässä, Matti Hämäläisen omistama Mertjärven huopatehdas ja Puumalan perikunnan omistama huopatehdas Inkilässä. Näin voidaankin sanoa, että enemmän kuin puolet maan huopateollisuudesta sijaitsi Kirvussa. Nyt näistä tehtaista on jäljellä enää Mikko Verran huopatehdas Orimattilassa.

v. 1971

Kirvu Museo 1.9.2013

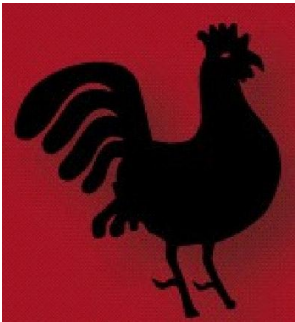
Huopikkaat eivät ole hävinneet

Suomi Shoes

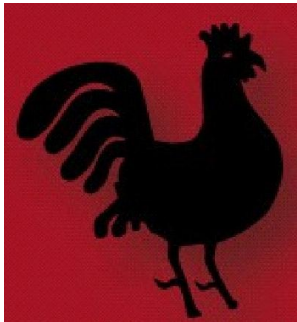
Design: COMPANY / Aamu
Song

Made by Lahtinen felt
factory in Jämsä, Finland.
Outsoles made by Laja in
Hirsilä, Finland.

Material: Felt, PU rubber

Kirvu Museo 1.9.2013

Kirvu Museo 1.9.2013